

10.05.2022
KSL/69/03.06.00/2022

kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö KESELY/1288/2021

LAUSUNTO HANHINEVAN TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Keski-Suomen liiton lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), joka koskee Kyyjärven ja Karstulan Hanhinevan tuulivoimahanketta ja sen suunniteltua sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankealue sijaitsee Kyyjärven ja Karstulan rajalla noin 2,5 kilometriä Kyyjärven keskustasta kaakkoon ja 12,5 kilometriä Karstulan keskusta luoteeseen. Hankealueen pinta-ala on noin 3 200 hehtaaria. Tuulivoimaloiden yksikköteho on 4–10 MW ja voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. YVA-menettelyssä tutkitaan seuraavanlaisia vaihtoehtoja (VE):

- VE0: Hanke jätetään toteuttamatta
- VE1: Toteutetaan 34 tuulivoimalaa
- VE2: Toteutetaan alle 34 tuulivoimalan vaihtoehto, joka muodostetaan YVA-selostusvaiheen alkaessa

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta vaihtoehtoa, joissa rakennetaan uusi, noin 22 km pitkä ilmajohto hankealueelta Alajärven sähköasemalla. Uusi 110 kV tai 400 kV voimajohto sijoitetaan nykyisen 110 kV voimajohdon rinnalle, joko etelä- (VEA) tai pohjoispuolelle (VEB). Sähkönsiirron vaihtoehdot tarkentuvat YVA-selostusvaiheessa.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa hankealue on osoitettu biotaloutteen tukeutuvaksi alueeksi. Biotalousalueen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Hankealueen pohjoisosaan ulottuu maakuntakaavan matkailun ja virkistysalueen vetovoima-alue, jonka suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäytön suunnittelussa turvataan toimivat reitistöt ja virkistysalueet ja niiden maisema- ja ympäristöarvot sekä matkailullinen hyödyntäminen. Lisäksi määräyksen mukaan alueen käytön suunnittelussa on huolehdittava, ettei hanke tai suunnitelma yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston perusteena olevia luonnonarvoja.

Hankealueen itäosaan ulottuu maakuntakaavassa osoitettu ylikunnallisesti tärkeä pohjavesialue (Sormiharju). Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaan pohjavesialueille ei tule sijoittaa pohjaveden pilaantumis- ja muuttamisriskejä aiheuttavia laitoksia ja toimintoja, eikä maa-ainesten ottoa. Hankealueen välittömään läheisyyteen itäpuolelle sijoittuu myös maakuntakaavan maakunnallisesti arvokas maisema-alue (Kiminki-Oikari). Lisäksi Pölkkin maakunnallinen maisema-alue sijaitsee hankkeen lähialueella pohjoisessa.

Hankealueen länsipuolelle ja osin hankealueelle sijoittuvat maakuntakaavan Kotinevan ja Pikkuhanhisen soidensuojelullisesti arvokkaat luonnonsuojelualueet (SL). Maakuntakaavamääräyksen mukaan SL-alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Lisäksi vähän kauempana hankealueen länsipuolella sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue Saarisuo-Valleussuo-

Löytösuo-Hirvilampi (FI0900043). Natura-alue muodostaa yhdessä maakuntakaavan SL-alueiden kanssa kasvillisuudeltaan sekä kasvi- ja linnustolajistoltaan luonnonsuojelullisesti arvokkaan suojelukokonaisuuden.

Lainvoimaisessa maakuntakaavassa on osoitettu kaksi tuulivoimatuotantoon soveltuvaa aluetta (tv): Multian Vehkoo ja Pihtiputaan Ilosjoki. Maakunnallisesti merkittävän tuulivoima-alueen kokorajana maakuntakaavassa on 10 tai enemmän tuulivoimalaa. Tuulivoimatekniikan kehittymisen takia (mm. entistä korkeammat voimat) maakuntakaavaa varten yli 10 vuotta sitten tehtyä kartoitusta voidaan nykyisin pitää vanhentuneena, minkä takia liitto on käynnistänyt maakuntakaavan päivityksen.

Käynnissä oleva Keski-Suomen maakuntakaavan päivitys, maakuntakaava 2040, käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoa, hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä. Maakuntakaavaluonnos oli nähtävillä 5.5.2022 sakka. Maakuntakaavaluonnoksessa Hanhineva on osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi (tv). Kohdekohtaisen määräyksen mukaan Hanhinevan alueen suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Maakuntakaavaprosessi jatkuu tarvittavilla lisäselvityksillä. Ennen ehdotusvaihetta tehtäviin selvityksiin kuuluvat mm. sähkönsiirron kanta- ja alueverkon kokonais selvitys sekä tuulivoiman maisemavaikutusten toinen vaihe, jossa arvioidaan ja havainnollistetaan merkittävät maisemavaikutukset. Myös kaavan vaatima Natura-arvioinnin tarve ja laajuus täsmentyvät.

Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin. Liitto pitää arvioinnin kannalta tärkeänä erityisesti luonto- ja maisemavaikutuksien selvittämistä. Liiton mielestä arviointiprosessissa tulee riittävällä tarkkuudella selvittää voimaloiden määrän, koon ja sijoittumisen vaikutukset, jotka kohdistuvat Natura-alueiden suojeluperusteisiin ja maakuntakaavan SL-alueiden luontoarvoihin sekä maisemaan. Vaikutukset tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa ja -ratkaisussa. Myös paikallisten kansalaisten tiedonsaannin lisäämiseen ja mielipiteiden huomioon ottamiseen on tärkeää kiinnittää huomiota.

Lausunnon on valmistellut Reima Väливаara, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 0405950918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

